

Motion till riksdagen 2011/12:Sf263

av **Annika Qarls**son och **Åsa Torstensson (C)**

En enkel, modern och tydlig föräldraförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning för att ta fram ett förslag till en enkel, modern och tydlig föräldraförsäkring som leder till ett mer jämställt uttag av föräldradagar i enlighet med motionens intentioner.

Motivering

Bland det största som sker i en människas liv är att bli förälder. Det har ägnats mycket möda i svensk politik åt att underlätta kombinationen familj och arbetsliv. Den svenska föräldraförsäkringen är sannolikt den mest generösa i världen. När föräldraförsäkringen, barnomsorgen, äldreomsorgen och socialförsäkringarna byggdes ut gjordes det med goda intentioner. Utformningen av systemen gjordes bland annat för att möjliggöra kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Idag är kvinnor en naturlig del av arbetsmarknaden, men förutsättningarna för kvinnors deltagande ser annorlunda ut än när systemen utformades. Idag är målet en jämställd arbetsmarknad där löner, villkor och arbetsvillkor är lika för kvinnor och män. Föräldraförsäkringens utformning bidrar starkt till att konservera en könssegregerad arbetsmarknad. En förändrad arbetsmarknad kräver också förändringar i de statliga trygghetssystemen.

Det sker stora förändringar i inkomst när kvinnor och män blir föräldrar för första gången. De mest avgörande förändringarna sker för kvinnorna. De minskar sin arbetstid, byter arbete i mindre utsträckning, halkar efter i karriärutvecklingen och har sämre löneutveckling. För männen består den tydligaste förändringen i att de som är arbetslösa innan de blir föräldrar hittar ett arbete. Att föräldraförsäkringens utformning starkt bidrar till att halva befolkningens löner och pensioner släpar efter, är ställt utom tvivel.

Fel! Okänt namn på

Försäkringens konstruktion uppmuntrar också till att kvinnor stannar hemma längre, just under de formativa åren i arbetslivet, vilket försämrar karriär och löneutveckling. För varje månad pappan är föräldraledig ökar kvinnans framtida inkomst med 6,7 procent. Detta innebär att partnerns föräldraledighet har en mycket större positiv effekt på den framtida löneinkomsten än den negativa effekt kvinnans egen föräldraledighet har. Föräldraförsäkringens utformning lockar arbetsgivare att olagligen tänka två gånger innan de anställer en kvinna i fertil ålder, på grund av att det kan innebära en kostnad, vilket ger upphov till systematisk diskriminering av kvinnor på arbetsmarknaden. Det gäller även de kvinnor som inte planerar att skaffa barn.

Staten sätter normer genom försäkringar, och om statliga system skapar strukturella problem i andra änden har staten ett ansvar för att rätta till dessa. Vi ser problemen som är relaterade till dagens utformning av föräldraförsäkringen. Det krävs ett nytänkande kring föräldraförsäkringen. Dagens modell är krånglig, omodern och svåröverblickbar eftersom den är ett lapptäcke av olika politiska beslut som har tagits under många decennier. En ny försäkring måste göras betydligt mer användarvänlig för att varje förälder till fullo ska kunna överblicka effekterna av besluten de fattar angående sin föräldraledighet. Utmaningen består i att finna en lösning som har barnens bästa som utgångspunkt och som kan förena målet om ett mer jämställt uttag av föräldradagar med ett ökat självbestämmande för familjerna. En ny föräldraförsäkring ska fokusera på att förbättra de ekonomiska incitamenten för barnfamiljerna att kunna dela mer lika på dagarna, utan att gå mot ökad kvotering. Det är ett uppdrag som skulle vara lämpligt att arbeta fram i en parlamentarisk utredning. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 29 september 2011

Annika Qarlsson (C)

Åsa Torstensson (C)